

POSTANOWIENIE

Dnia 2 sierpnia 2016 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - SSO Gabriela Sobczyk (spr.)

Sędziowie SSO Marcin Rak

SSR(del.) Łukasz Malinowski

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 2 sierpnia 2016 roku

sprawy ze skargi J. P.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania bez nieuzasadnionej zwłoki sprawy toczącej się przed Sądem Rejonowym w Tarnowskich Górach pod sygnaturą I C 748/13

przy udziale Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach

postanawia:

1. stwierdzić, że w postępowaniu toczącym się pod sygnaturą I C 748/13 Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach nastąpiła przewlekłość postępowania;
2. przyznać skarżącej J. P. od Skarbu Państwa- Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach kwotę 2000 zł (dwa tysiące złotych);
3. zwrócić skarżącej 100 zł (sto złotych) uiszczone tytułem opłaty od skargi.

SSR(del.) Łukasz Malinowski SSO Gabriela Sobczyk SSO Marcin Rak

UZASADNIENIE

Skarżąca J. P. wniosła w dniu 11 czerwca 2016r. skargę, domagając się stwierdzenia przewlekłości w postępowaniu I C 748/13 toczącej się przed Sądem Rejonowym w Tarnowskich Górach, zasądzenia od Skarbu Państwa na jej rzecz kwoty 2000 zł oraz zwrotu kosztów postępowania. Opisuując przebieg postępowania skarżąca wskazała, czynności przeprowadzane przez Sąd po 2 września 2014r. były zbędne, albowiem Sąd nie zapoznał się z pismem powodów, które dotarło do Sądu w dniu 2 września 2014r. Ponadto wskazała, że postępowanie dowodowe w sprawie zakończono przeprowadzeniem dowodu przez Sąd wezwany w Z.. Po powrocie odezwy do Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach termin rozprawy wyznaczono na 13 czerwca 2016r., tj po upływie ponad sześciomiesięcznego terminu od zwrotu akt z odezwą. W ocenie skarżącej ponad sześciomiesięczny okres oczekiwania na rozprawę w sprawie w której zakończono postępowanie dowodowe narusza prawo strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki. Wskazała, że sprawa toczy się ponad 3 lata, zatem zgodnie z zasadą rozpoznawania spraw zgodnie z kolejnością wpływu termin rozprawy winien być w niej wyznaczony przed terminami innych spraw, które wpłynęły później, aby mogła być jak najszybciej zakończona, zwłaszcza z uwagi na to, że rozprawa ta ma się ograniczyć do głosów stron i zamknięcia rozprawy.

Skarb Państwa- Prezes Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach wniósł o oddalenie skargi jako bezzasadnej. Wskazał na przebieg postępowania i wywiódł, że czynności te podejmowane były niezwłocznie, najpóźniej w terminie do 1 miesiąca. Pełnomocnik powodów nie wskazał osobowych źródeł dowodowych, zatem konieczne okazało się wezwanie

strony pozwanej do wskazania liczby osób uczestniczących w imprezie turystycznej wraz z powodami. Pełnomocnik pozwanego nie wykonał tego zobowiązania w określonym terminie 14 dni. Sąd ponaglał go do zrealizowania nałożonego zobowiązania. Po nadesłaniu tej listy pełnomocnik powodów żądał doprecyzowania listy o kolejne osoby, których pobyt w hotelu został skrócony. Następnie Sąd zwrócił się o przesłuchanie tych świadków w drodze pomocy prawnej, odezwa została wysłana w dniu 17 lutego 2015. Zwrot odezwy nastąpił w dniu 9 listopada 2015r., z uwagi na niestawiennictwo świadków. Do skutecznego przesłuchania jednego ze świadków doszło w dniu 3 listopada 2015r. Mimo zwrotu odezwy Sąd wezwany nie przesłał prawidłowego nagrania przesłuchania, zatem Sąd był zobligowany do podejmowania kolejnych działań mających na celu nadesłanie kompletnej dokumentacji z elektronicznego nagrania. Dokumentacja ta została nadesłana w dniu 18 grudnia 2015r. Zlecono pracownikowi sekretariatu ustalenie możliwości odtworzenia nagrania i jakości zapisu, a po tym ustaleniu w dniu 8 marca 2016r. został wyznaczony termin rozprawy na 13 czerwca 2016r., z uwzględnieniem ówczesnego stanu referatu sędziego referenta. Referat ten na 31 stycznia 2016r. obejmował 437 spraw.

Sąd Okręgowy ustalił następujący przebieg postępowania w sprawie I C 748/13 Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach

Pozew wpłynął w dniu 27 maja 2013r. w dniu 31 maja 2013r. zostało wydane zarządzenie o dekretacji sprawy. Zarządzeniem z dnia 1 lipca 2013r zarządzono doręczenie pozwanej odpisu pozwu z zobowiązaniem do złożenia odpowiedzi na pozew w terminie 14 dni pod rygorem pominięcia i z pouczeniem o treści art. 207kpc i 217§3kpc. Zarządzenie to wykonano 24 lipca 2013r., pozwany otrzymał odpis pozwu w dniu 29 lipca 2013r. W dniu 8 sierpnia 2013r. wpłynęła odpowiedź na pozew, w której zawarto zarzut niewłaściwości miejscowej Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach.

W dniu 3 października 2013r wydano postanowienie o uznaniu niewłaściwości miejscowej i przekazaniu sprawy do rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla Warszawy Śródmieścia w Warszawie. Zarządzono w tym samym dniu doręczenie odpisu postanowienia pełnomocnikom stron, co wykonano w dniu 24 października 2013r. W dniu 20 listopada 2013r. wpłynęło zażalenie powodów na to postanowienie. Zarządzono w dniu 22 listopada 2013r. doręczenie jego odpisu pełnomocnikowi pozwanej, co wykonano w dniu 29 listopada 2013r. Po doręczeniu tegoż, które nastąpiło w dniu 5 grudnia 2013r. w dniu 11.12.2013r. Sędzia referent wydał zarządzenie o tym, że nie przychylił się do zażalenia. W dniu 23 stycznia 2014r. akta przesłano Sądowi Okręgowemu w Gliwicach. W dniu 10 marca 2014r. akta po rozpoznaniu zażalenia wpłynęły ponownie do Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach. 4 kwietnia 2014r. wydano zarządzenie o wyznaczeniu terminu rozprawy w dniu 15 maja 2014r. , zarządzono zawiadomić pełnomocników stron oraz wezwać strony oraz przedstawicieli ustawowych powoda P. P.. Zarządzenie to wykonano w dniu 17 kwietnia 2014r. na rozprawie w dniu 15 maja 2014r. Sąd odebrał od stron od powodów oświadczenia. Dopuszczono i przeprowadzono dowód z przesłuchania stron, ograniczając go do przesłuchania powodów. Zarządzeniem wydanym na tej rozprawie zobowiązano pełnomocnika pozwanej do wskazania listy uczestników imprezy turystycznej w której uczestniczyli też powodowie w terminie 14 dni i rozprawę odroczone bez terminu.

Zobowiązanie wysłano do pełnomocnika pozwanej w dniu 16 maja 2014r., a doręczono mu w dniu 21 maja 2014r. Zarządzeniem z dnia 30 czerwca 2014r. nakazano ponaglić pełnomocnika pozwanej o realizację zobowiązania pod rygorem skutków z art. 233§2 kpc. Zarządzenie to wykonano 9 lipca 2014r., a doręczono pełnomocnikowi pozwanej w dniu 15 lipca 2014r.

W dniu 28 lipca 2014r. wpłynęło pismo pełnomocnika pozwanej, datowane na 23 lipca 2014r, do którego przedstawił listę osób uczestniczących w imprezie turystycznej wraz z ich adresami. Do pisma dołączono dowód jego doręczenia pełnomocnikowi powodów. W dniu 26 sierpnia 2014r. wydano zarządzenie o wyznaczeniu rozprawy na 13 listopada 2014 r. Wykonano je w zakresie zawiadomień w dniu 28 sierpnia 2014r.

Zarządzeniem z dnia 29 sierpnia 2014r. zobowiązano pełnomocnika powodów do wskazania osób, których przesłuchania się domaga w charakterze świadków z listy przedstawionej przez pozwanej, dołączając do wezwania

kopię listy, która stanowiła załącznik do pisma pozwanego datowanego na 23 lipca 2014r. Zarządzenie to wykonano w dniu 3 września 2016r. Wezwanie to pełnomocnik powodów otrzymał w dniu 8 września 2014r.

W piśmie z dnia 28 sierpnia 2014r., które wpłynęło do Sądu w dniu 2 września 2014r. powodowie zawarli wnioszek o podanie przez pozwanego nazwisk i danych tych osób, które wylatywały do H. z K. i których pobyt trwał krócej niż do 23 sierpnia 2012r. Wskazywali, że kontaktowali się z osobami na liście i niektóre z nich były w tym samym hotelu, lecz nie miały skróconego pobytu. Wskazali dane dwóch osób z listy, które znajdowały się w podobnej sytuacji jak powodowie i wnieśli o ich przesłuchanie w drodze pomocy prawnej.

Na rozprawie w dniu 13 listopada 2014r. ponownie skierowano wezwanie do pełnomocnik powodów co do wskazania osób z listy przedstawionej przez pozwanego – pod rygorem uznania, że domaga się przysłuchania wszystkich osób z listy. Rozprawę odroczone z terminem z urzędu. W odpowiedzi na to wezwanie pełnomocnik powodów wskazał pismem z dnia 2 grudnia 2014r.(wpływ 4 grudnia 2015r.), że stanowisko powodów zawarto w piśmie z 28 sierpnia 2014r.

Zarządzeniem z dnia 8 grudnia 2014r. zobowiązano powodów do wskazania w terminie 14 dni listy pytań do świadków. Zarządzenie to wykonano 19 stycznia 2015r., a doręczono pełnomocnikowi powodów w dniu 27 stycznia 2015r. Pismem z dnia 3 lutego 2015r.(wpływ do Sądu 9 lutego 2015r.) wskazano listę pytań do świadków. W dniu 17 lutego 2015r. zwrócono się z odezwą do Sądu Rejonowego w Zakopanem o przesłuchanie w charakterze świadków tych dwóch osób. Jednocześnie zobowiązano pełnomocnika pozwanych od wskazania innych uczestników imprezy turystycznej, które wylatywały do tego samego hotelu z K. razem z powodami i przebywali tym hotelu 7 dni lub 14 dni – w terminie 14 dni pod rygorem skutków prawnych z art. 233§2kpc. Zarządzenie wykonano 27 marca 2015r.

Odezwa dotarła do Sądu rejonowego w Zakopanem w dniu 2 kwietnia 2015r. W dniu 19 czerwca 2015r. Sąd Rejonowy w Zakopanem zwrócił się o podanie bliższych danych świadków celem zastosowania wobec nich środków dyscyplinujących. W dniu 1 lipca 2015r. wydano zarządzenie w tym przedmiocie skierowane jako zobowiązanie do pełnomocnika powodów, zakreślając termin 1 miesiąca. Zarządzenie to wykonano 27 lipca 2015r. w dniu 2 września 2015r. wpłynęło pismo pełnomocnika powodów wskazujące długotrwały wyjazd świadka jako przyczynę jego dotychczasowego niestawiennictwa na przesłuchanie.

W dniu 9 listopada 2015r, odezwa została zwrócona po jej częściowym wykonaniu. Nagranie zeznania (przekazanego jedynie w formie elektronicznej) w dniu 1.12.2015r. przedłożono informatykowi Sądu celem ustalenia możliwości jego odtworzenia.

Pismem z dnia 10 listopada 2015r. powodowie cofnęli wnioszek o przesłuchanie drugiego świadka wobec zmiany jego miejsca zamieszkania.

Zapiskiem urzędowym z 11.12.2015r. wskazano, że na płycie CD przekazanej przez Sąd Rejonowy w Zakopanem dwukrotnie zapisano rozprawę z 16 czerwca 2015r., zaś brak zapisu rozprawy z 3 listopada 2015r. 18 grudnia 2015r. wpłynęło pismo z Sądu Rejonowego w Zakopanem z płytą CD z nagraniem przesłuchania. Zarządzeniem z dnia 31 grudnia 2015r. zarządzono ustalenie, czy jest możliwe odtworzenie płytki CD. Zapisek potwierdzający to sporządzono w dniu 8 lutego 2016r. Zarządzeniem z dnia 8 marca 2016r. wyznaczono termin rozprawy na 13 czerwca 2016r.

Na rozprawie w dniu 13 czerwca 2016r. dopuszczono dowód z dokumentów zgromadzonych w aktach oraz zeznań świadka, które odtworzono z płyty przesłanej przez Sąd wezwany. W tym dniu zamknięto rozprawę i wydano wyrok.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Skarga zasługiwała na uwzględnienie.

Ustalenia dotyczące biegu sprawy I C 748/13 odnieść należało do przepisów prawa regulujących rozpoznawaną kwestię. Podstawę rozpoznania skargi stanowią przepisy ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie

prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora

i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. z 2004r. nr 179 poz. 1843 ze zm.). Art. 2 teź ustawy wskazuje, że strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowania w tej sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia, albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania). W art.2 ust.2 ustawy ustawodawca wskazał, iż dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd, w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty, uwzględniając charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawłości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Odnosząc przytoczone przepisy do przebiegu postępowania w sprawie, Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że postępowanie w niniejszej sprawie trwało dłużej niż było to konieczne do wyjaśnienia okoliczności faktycznych i jej rozpoznania.

Wniosek ten należało odnieść do czynności mających miejsce w okresie od 2 września 2014r. do 4 grudnia 2014. Bowiem już w piśmie, które wpłynęło do Sądu w dniu 2 września 2014r. powodowie zawarli wniosek dowodowy o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków oraz o ich przesłuchanie przed Sądem Rejonowym w Zakopanem w drodze pomocy prawnej. Jakkolwiek pismo to wpłynęło parę dni po wyznaczeniu rozprawy na 13 listopada 2014r. oraz wydaniu zarządzenia o wezwaniu powodów do wskazania świadków z 29 sierpnia 2014r., jednak zapoznanie się z nim przez Sąd winno być doprowadzić do odwołania wyznaczonej rozprawy oraz podjęcia czynności dotyczących skierowania odezwy o pomoc prawną do Sądu Rejonowego w Zakopanem (w tym zobowiązanie stron do złożenia listy pytań) w okresie następującym bezpośrednio po otrzymaniu tego pisma powodów. Tymczasem Sąd Rejonowy oczekiwał na wyznaczoną rozprawę, następnie skierował do powodów zbędne zobowiązanie, a ich wniosek o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków dostrzegł dopiero po wpływie pisma powodów w dniu 4 grudnia 2014r.

W opisanym okresie zatem Sąd Rejonowy nie podejmował czynności celowych, skutkujących nadaniem sprawie biegu.

Zastrzeżenia co do prawidłowego postępowania budzi też okres od wpływu odezwy z Sądu Rejonowego w Zakopanem w dniu 9 listopada 2016r. do dnia 8 marca 2016r., kiedy wydano zarządzenie o wyznaczeniu rozprawy. W tym czasie ze znacznymi przerwami Sąd Rejonowy podejmował czynności o charakterze czysto technicznym, a to ustalał, czy przesłane z sądu wezwanego nagranie przesłuchania świadka jest prawidłowe. Jakkolwiek okazało się, że zaistniała konieczność zwrócenia się do tego Sądu o przesłanie prawidłowego nagrania, to jednak jak wynika z analizy akt, pomiędzy stwierdzeniem nieprawidłowości nagrania a nadesłaniem prawidłowego upłynął tydzień. Zatem zbędne było przeznaczanie na te ustalenia i czynności okresu prawie 4 miesięcy. W ocenie Sądu Okręgowego, nic nie stało na przeszkodzie, aby zarządzenie o wyznaczeniu rozprawy wydać już w listopadzie 2015r., a techniczne czynności sprawdzające możliwość odtworzenia nagrania czynić równoległe, zważywszy w szczególności na odległy termin wyznaczonej rozprawy(3 miesiące od dnia wyznaczenia rozprawy). Zastrzec przy tym należy, że samo wyznaczenie tego terminu z trzymiesięcznym wyprzedzeniem nie stanowi podstawy do uznania zaistnienia przewlekłości, zważywszy na ilość spraw w referacie sędziego i konieczność nadania biegu wszystkim tym sprawom w rozsądnym terminie.

Przytoczony przebieg postępowania w okresach od 2 września 2014r. do 4 grudnia 2014r. oraz od 9 listopada 2015r. do 8 marca 2016r., przy uwzględnieniu jej charakteru i okoliczności że do daty wydania wyroku postępowanie w sprawie trwało ponad 3 lata prowadzi do wniosku że zaistniały w sprawie podstawy do stwierdzenia przewlekłości. W kontekście wskazanych okoliczności żądana przez skarżącą kwota 2000 zł jest w pełni odpowiednia, zresztą jest to najniższa kwota przewidziana w ustawie w przypadku stwierdzenia przewlekłości.

Wydawanie Sądowi Rejonowemu zaleceń co do dalszego biegu postępowania było zbędne, skoro po wpływie skargi a przed jej rozpoznaniem doszło do wydania wyroku w sprawie.

Z tych powodów w oparciu o art. 12 ust.2 i 4 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy(..) bez nieuzasadnionej zwłoki, orzeczono jak w sentencji.

Nadto na podstawie art. 17 ust.3 w/w ustawy, uwzględniając wniosek skarżącej o zasądzenie kosztów postępowania orzeczono o zwrocie opłaty od skargi, bowiem w postępowaniu skargowym skarżąca nie poniosła innych kosztów.

SSR(del.) Łukasz Malinowski SSO Gabriela Sobczyk SSO Marcin Rak